2025/2458

12.12.2025 г.

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2025/2458 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 26 ноември 2025 година

относно европейската статистика за населението и жилищния фонд, за изменение на Регламент (ЕО) № 862/2007 и за отмяна на регламенти (ЕО) № 763/2008 и (ЕС) № 1260/2013

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 338, параграф 1 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ([1]),

след консултация с Комитета на регионите,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ([2]),

като имат предвид, че:

(1) Европейската статистика за населението и жилищния фонд има централна функция в процесите на създаване на политики и на вземане на решения и следователно е необходима за разработването, изпълнението и оценката на политиките на Съюза, по-специално политиките, които са насочени към демографските промени и екологичния и цифров преход, политиките, които са свързани с рамката за насърчаване на енергийната ефективност, икономическото, социалното и териториалното сближаване, както и политиките, които са свързани с принципите на Европейския стълб на социалните права, както и тези, които са необходими за постигането на целите за устойчиво развитие от Програмата до 2030 г. на Организацията на обединените нации (ООН), доколкото те попадат в приложното поле на настоящия регламент.

(2) Понастоящем европейската социална статистика, включително статистиката за населението и жилищния фонд, се изготвя въз основа на редица законодателни актове. С настоящия регламент следва да продължи безпроблемната интеграция и рационализирането на европейската социална статистика, започнали с Регламент (ЕС) 2019/1700 на Европейския парламент и на Съвета ([3]).

(3) Статистическите данни за населението са важен знаменател за широк спектър от политически показатели и се използват като референтни в европейската статистика, по-специално за осигуряване на рамки на извадките за провеждане на представителни проучвания на лица и домакинства съгласно Регламент (ЕС) 2019/1700.

(4) Съветът по икономически и финансови въпроси редовно дава мандат на Комитета за икономическа политика за оценка на дългосрочната устойчивост и качеството на публичните финанси въз основа на изготвяните от Евростат прогнози за населението. Такива прогнози за населението се използват и за анализ на политиките в контекста на европейския семестър. Комисията (Евростат) следва да разполага с всички необходими статистически данни за изготвянето и публикуването на прогнози за населението в съответствие с информационните нужди на Съюза.

([1]) ОВ C 228, 29.6.2023 г., стр. 148.

([2]) Позиция на Европейския парламент от 24 април 2024 г. (ОВ C, C/2025/3787, 17.9.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3787/oj) и позиция на Съвета на първо четене от 29 септември 2025 г. (все още непубликувана в Официален вестник). Позиция на Европейския парламент от 13 ноември 2025 година.

([3]) Регламент (ЕС) 2019/1700 на Европейския парламент и на Съвета от 10 октомври 2019 г. за създаване на обща рамка за европейската статистика за лицата и домакинствата, основана на индивидуални данни, събрани чрез извадки, за изменение на регламенти (ЕО) № 808/2004, (ЕО) № 452/2008 и (ЕО) № 1338/2008 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1177/2003 на Европейския парламент и на Съвета и на Регламент (ЕО) № 577/98 на Съвета (ОВ L 261 I, 14.10.2019 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1700/oj).

(5) Съгласно член 175, втора алинея от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) на всеки три години Комисията внася доклад в Европейския парламент, Съвета, Икономическия и социален комитет и Комитета на регионите относно осъществения напредък в реализирането на икономическото, социалното и териториалното сближаване. За изготвянето на тези доклади и за редовното наблюдение на демографските промени и на евентуалните бъдещи демографски трудности на територите на Съюза са необходими регионални и местни данни, включително за различните видове територии, като гранични региони, градове и техните функционални градски зони, столични региони, селски региони и планински и островни региони.

(6) Съгласно член 16, параграф 4 от Договора за Европейския съюз (ДЕС) квалифицираното мнозинство от членовете на Съвета се определя, наред с другото, въз основа на населението на държавите членки. За тази цел, съгласно член 4, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 1260/2013 на Европейския парламент и на Съвета ([4]) понастоящем държавите членки са задължени да предоставят на Комисията (Евростат) данни за общото си население на национално равнище. Държавите членки следва да продължат да предоставят такава информация на Комисията (Евростат) съгласно настоящия регламент.

(7) През 2017 г. Комитетът на Европейската статистическа система (Комитет на ЕСС) прие „Будапещенски меморандум относно демографски движения и интеграционни въпроси - Миграция Статистика“ (наричан по-нататък „Будапещенският меморандум“), в който се посочва необходимостта от годишна статистика за броя на населението и някои социални, икономически и демографски характеристики на населението. За целите на спазването на принципите на равенство и недискриминация и на правата на гражданите, залегнали в член 21 от Хартата на основните права на Европейския съюз и в членове 10 и 19 ДФЕС, Съюзът се нуждае от надеждни и съпоставими статистически данни. В Регламент (ЕС) 2019/1700 е предвидена рамка за събиране на данни чрез извадки, която дава възможност да се събират данни за равенството и недискриминацията, доколкото това е възможно въз основа на извадки, и да се анализират някои аспекти на равенството и дискриминацията чрез изготвяне на социално-икономически показатели и представяне на информация относно опита с дискриминацията. Освен това Агенцията на ЕС за основните права (FRA) и Европейският институт за равенство между половете (EIGE) провеждат специфични изследвания и специализирани проучвания, чрез които наличната статистика за равенството на равнището на Съюза може да бъде допълнително разширена. Освен това Европейската фондация за подобряване на условията на живот и труд (Eurofound) осигурява данни и информация за условията на живот и труд, събрани чрез проучвания. Бъдещото сътрудничество и координация между държавите членки, Евростат, FRA, EIGE и Eurofound следва да се засилят съгласно съответните правни рамки, за да се отговори на нарастващите нужди на ползвателите от надеждни и изчерпателни данни за равенството и многообразието в Съюза.

(8) С Будапещенския меморандум също така се отправя призив за подобряване на статистическите данни за миграцията и за разработване и прилагане на общи определения, свързани с населението и миграцията, като се отчита необходимостта от установяване на понятия и определения, които да са статистически обосновани, подходящи и приложими с оглед на новите видове миграция. Скорошни и текущи събития, като оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, и хуманитарни кризи като последиците от руската агресивна война срещу Украйна, подчертават значението на актуална и подробна статистика за миграцията и международната закрила, която е от съществено значение за изготвянето на общ преглед на миграционните потоци към, във и от Съюза.

(9) За да се постигнат целите, определени в съобщението на Комисията от 11 декември 2019 г. относно Европейския зелен пакт, разработването и оценката на ефективни политики изискват подобрени статистически данни за енергопотреблението и енергийната ефективност на жилищния фонд, подробни географски данни за разпределението на населението и по-задълбочени проучвания на връзката между населението и жилищния фонд. По време на пандемията от COVID-19 се прояви нуждата от надеждни, често предоставяни и актуални статистически данни за умиранията в Съюза. Съюзът се нуждае от адекватен механизъм за задължителното събиране на такива данни в рамките на Европейската статистическа система (ЕСС), извършено с необходимата честота, актуалност и степен на подробност.

(10) Задължителното събиране на данни в рамките на ЕСС въз основа на настоящия регламент има за цел да улесни редовното и навременното наблюдение на напредъка в прилагането на национално равнище на принципите на Европейския стълб на социалните права, на постигането на водещите цели на свързания с него план за действие и на постигането на целите на Европейската гаранция за децата, създадена с Препоръка (ЕС) 2021/1004 на Съвета ([5]), като същевременно се предоставят данни за улесняване на оценката на разпределителното въздействие на изменението на климата и на съответните политики.

([4]) Регламент (ЕС) № 1260/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 20 ноември 2013 г. относно европейската демографска статистика (ОВ L 330, 10.12.2013 г., стр. 39, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1260/oj).

([5]) Препоръка (ЕС) 2021/1004 на Съвета от 14 юни 2021 г. за създаване на Европейска гаранция за децата (ОВ L 223, 22.6.2021 г., стр. 14, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2021/1004/oj).

(11) По предложение на Статистическата комисия на ООН Икономическият и социален съвет на ООН на всеки десет години приема резолюции относно световното преброяване на населението и жилищния фонд и приканва държавите – членки на ООН, да провеждат преброявания на населението и жилищния фонд в съответствие с международните и регионалните препоръки и като поддържат целостта, надеждността, точността и стойността на резултатите от преброяванията на населението и жилищния фонд. Тези международни и регионални препоръки следва да бъдат взети предвид и при изготвянето на европейската статистика за населението и жилищния фонд.

(12) Рационализирането на задълженията за докладване и намаляването на административната тежест е основна цел на Съюза. Съобщението на Комисията от 16 март 2023 г. за „Дългосрочна конкурентоспособност на ЕС: перспективи след 2030 г.“ има за цел да се рационализират и опростят изискванията за докладване с 25 % за предприятията и администрациите, като същевременно не се препятства постигането на съответните цели на политиката. С Регламент (ЕО) № 223/2009 на Европейския парламент и на Съвета ([6]) се създава правна рамка за разработването, изготвянето и разпространението на европейска статистика въз основа на общи статистически принципи. С посочения регламент се определят критерии за качество и се посочва необходимостта от това да се сведе до минимум тежестта върху респондентите на изследванията и да се допринесе за постигането на по-общата цел за намаляване на административната тежест. Новата правна рамка за европейската статистика за населението и жилищния фонд следва да прилага и да се основава на критериите за качество, определени в посочения регламент, и да намалява административната тежест чрез ефективното и ефикасното използване на наличните източници на данни, включително административни данни.

(13) Тъй като административните регистри са най-разходоефективни и административно ефективни източници на данни, които са съобразени с принципа на еднократност, следва да е възможно те да се използват за всички набори от данни, предоставени на Комисията, при условие че държавите членки потвърдят, когато е приложимо, чрез използване на методи за оценка, че обхватът и качеството на тези източници на данни са достатъчни, и при условие че подробно описват обхвата и качеството в докладите за качеството и метаданните, придружаващи предаването на данните.

(14) От оценката на публикуваните статистически данни за преброяванията на населението и жилищния фонд в Съюза, за международните миграционни потоци, броя на мигрантите към определени дати и придобиването на гражданство и за демографските събития е видно, че действащата правна рамка, включваща регламенти (ЕО) № 862/2007 ([7]) и (ЕО) № 763/2008 ([8]) на Европейския парламент и на Съвета и Регламент (ЕС) № 1260/2013, е довела до значително общо подобрение на статистическите данни в сравнение с положението през 2005 г., преди да влезе в сила действащата правна рамка. При тази рамка обаче е възможна липса на съгласуваност и съпоставимост, която следва да бъде преодоляна.

(15) Изменението на климата, цифровият преход, променящото се демографско положение и неотдавнашните миграционни тенденции породиха изисквания за по-актуални, по-често предоставяни и по-подробни европейска статистически данни за населението, социално-икономическото развитие, основните демографски събития и жилищния фонд, включително подробни данни по теми или групи, които са станали политически и обществено значими през последното десетилетие. Освен това настоящата правна рамка не е достатъчно гъвкава, за да се адаптира към променящите се нужди на политиката и да позволи използването на нови източници на равнището на Съюза и на национално равнище. Освен това структурата на настоящата правна рамка под формата на три отделни регламента, приети по различно време, води до несъответствия в получените статистически данни. И накрая, тъй като Регламент (ЕС) № 1260/2013 няма да бъде приложим, считано от 31 август 2028 г., е необходимо нова правна рамка за демографските статистически данни, събирана съгласно посочения регламент. Новата правна рамка следва да бъде по-съгласувана и по-гъвкава, следва да измени съответните части на разпоредбите на Регламент (ЕО) № 862/2007 и следва да отмени регламенти (ЕО) № 763/2008 и (ЕС) № 1260/2013.

([6]) Регламент (ЕО) № 223/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2009 г. относно европейската статистика и за отмяна на Регламент (ЕО, Евратом) № 1101/2008 за предоставянето на поверителна статистическа информация на Статистическата служба на Европейските общности, на Регламент (ЕО) № 322/97 на Съвета относно статистиката на Общността и на Решение 89/382/ЕИО, Евратом на Съвета за създаване на Статистически програмен комитет на Европейските общности (ОВ L 87, 31.3.2009 г., стр. 164, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/223/oj).

([7]) Регламент (ЕО) № 862/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 11 юли 2007 г. относно статистиката на Общността за миграцията и международната закрила и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 311/76 на Съвета относно изготвяне на статистика за чуждестранните работници (ОВ L 199, 31.7.2007 г., стр. 23, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2007/862/oj).

([8]) Регламент (ЕО) № 763/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 9 юли 2008 г. относно преброяването на населението и жилищния фонд (ОВ L 218, 13.8.2008 г., стр. 14, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2008/763/oj).

(16) Член 3 от Регламент (ЕО) № 862/2007 обхваща статистическите данни за държавата на гражданство и мястото на раждане на пребиваващото население (брой на мигрантите към определени дати), за промените в местопребиваването между държавите (международни миграционни потоци) и за придобиването на гражданство от пребиваващото население. Другите статистически данни, събирани съгласно посочения регламент, се отнасят до административните и съдебните процедури, свързани с имиграционното законодателство и международната закрила. Статистическите данни, посочени в член 3 от посочения регламент, са тясно свързани със статистическите данни за пребиваващото население и демографските промени, предвидени съгласно регламенти (ЕО) № 763/2008 и (ЕС) № 1260/2013, и следва да съответстват на тези статистически данни. Следователно, за да се осигури съгласуваност, тези статистически данни следва да бъдат обединени в единна правна база и член 3 от Регламент (ЕО) № 862/2007 следва да се заличи.

(17) Бързо променящото се естество на някои характеристики на населението и жилищния фонд, по-специално във връзка с демографските, социално-икономическите и миграционните явления, и съответната необходимост от бързо насочване и адаптиране на политиките, означава, че е необходимо статистическите данни да бъдат налични своевременно скоро след края на съответния референтен период за тези статистически данни. Поради това периодичността и актуалността на статистическите данни следва да бъдат съществено повишени, когато това е възможно чрез използването на административни данни и административни регистри. За тази цел е необходимо държавите членки да осигурят подходящи ресурси за своите национални статистически институти.

(18) С Регламент (ЕО) № 1059/2003 на Европейския парламент и на Съвета ([9]) се установява методика, основана на координатна мрежа, за определяне на териториални типологии въз основа на разпределението на населението в координатна мрежа от клетки от 1 km^2. В Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/1799 на Комисията ([10]), с който бе предвидено временно пряко статистическо действие за разпространение на избрани теми, съпътстващо преброяването на населението и жилищния фонд през 2021 г., се предвижда представянето на ключови резултати от преброяването в общоевропейска координатна мрежа от 1 km^2. Новата правна рамка следва да гарантира непрекъснатото разпространение на географски обозначени статистически данни за населението, основани на координатни мрежи, и разширяването им, така че да обхванат статистическите данни за жилищния фонд.

(19) Предвидено е териториалните единици и статистическите координатни мрежи, посочени в настоящия регламент, да бъдат същите като предвидените в Регламент (ЕО) № 1059/2003.

(20) За целите на геокодирането на местоположение трябва да се използват основните елементи на статистическите единици, предвидени в приложение III към Директива 2007/2/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ([11]).

(21) Настоящата правна рамка за европейската статистика за населението и жилищния фонд следва да бъде актуализирана, за да се гарантира, че обединяването на понастоящем отделните статистически процеси в обща рамка, която позволява на ЕСС да отговаря ефективно на новите информационни нужди на Съюза и да насърчава статистическите иновации. Необходимо е статистическите резултати да се подобрят, за да останат значими в условията на демографски, миграционни, социални и икономически промени и предизвикателства, като по този начин подпомагат създаването на политики и вземането на решения.

(22) Подобрената редовна (на годишна база и за периоди под една година) статистика за населението и жилищния фонд следва да бъде допълнена с информация от координираните преброявания на населението и жилищния фонд в Съюза, които се провеждат на всеки десет години в съответствие с принципите и препоръките за населението и жилищния фонд на ООН. Преброяванията на населението и жилищния фонд предоставят единствена по рода си възможност официалната статистика да стане видима по отношение на операциите и на резултатите.

(23) Преброяванията на населението и жилищния фонд в Съюза следва да станат по-разходоефективни чрез пълноценно използване на богатия набор от административни данни, налични в държавите членки, или чрез комбинация от иновативни методики и източници, включително нови източници, които се появяват в резултат на предоставянето на цифрови услуги. Тези преброявания следва да се използват и за повторно установяване на демографската основа. Спрямо използването на такива нови източници следва да се прилагат правните, техническите и процедурните гаранции, установени с Регламент (ЕО) № 223/2009.

([9]) Регламент (ЕО) № 1059/2003 на Европейския парламент и на Съвета от 26 май 2003 г. за установяване на обща класификация на териториалните единици за статистически цели (NUTS) (ОВ L 154, 21.6.2003 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2003/1059/oj).

([10]) Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/1799 на Комисията от 21 ноември 2018 г. за започване на временно пряко статистическо действие за разпространение на избрани теми от преброяването на населението и жилищния фонд от 2021 г., геокодирани към координатна мрежа от 1 km^2 (ОВ L 296, 22.11.2018 г., стр. 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2018/1799/oj).

([11]) Директива 2007/2/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 14 март 2007 г. за създаване на инфраструктура за пространствена информация в Европейската общност (INSPIRE) (ОВ L 108, 25.4.2007 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2007/2/oj).

(24) Държавите членки и Комисията (Евростат) следва да имат достъп до възможно най-широк набор от източници на данни, за да изготвят висококачествена и разходоефективна европейска статистика за населението и жилищния фонд. Във връзка с това е изключително важно националните статистически институти и другите национални органи, включени в списъка по член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 223/2009 (наричани по-нататък „националните статистически органи“), да получават достъп и да им бъде разрешено да използват административните данни, притежавани от публичните администрации на национално, регионално и местно равнище своевременно, в съответствие с член 17а от посочения регламент. Например статистиката за енергийната ефективност на сградите може да се основава на административни данни, свързани с издаването на енергийни сертификати на сгради съгласно Директива 2010/31/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ([12]). Националните статистически органи следва да имат своевременен и редовен достъп до националните бази данни за енергийните характеристики на сградите съгласно Директива (ЕС) 2024/1275 на Европейския парламент и на Съвета ([13]). Националните статистически органи също така трябва да участват във вземането на решения относно разработването и преработването на съответните източници на административни данни, за да се гарантира, че източниците на административни данни могат да бъдат допълнително използвани за съставяне на официална статистика.

(25) През последните години бяха разработени всеобхватни бази данни и системи за оперативна съвместимост на равнището на Съюза, свързани с пребиваването, основните демографски събития, гражданството и миграционните и презграничните движения на населението, като например тези, създадени с регламенти (ЕС) № 910/2014 ([14]), (ЕС) 2018/1724 ([15]), (ЕС) 2019/817 ([16]) и (ЕС) 2019/818 ([17]) на Европейския парламент и на Съвета. Те предоставят ценна информация, която може да бъде използвана за съставяне и гарантиране на качеството на европейската статистика за населението и жилищния фонд.

(26) От основно значение е да се даде възможност на Комисията (Евростат) да използва данни от бази данни и системи за оперативна съвместимост на равнището на Съюза само за статистически цели при стриктно прилагане на правилата за защита на данните и неприкосновеността на личния живот съгласно Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета ([18]). Това следва да се прилага по-специално за статистическите данни, съхранявани в централното хранилище за докладване и статистика (ЦХДС), създадено с член 39, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2019/817, както и с член 39, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2019/818 и с регламентите за създаване на системите, чиито статистически данни се съхраняват в ЦХДС. По-специално, като се има предвид, че ЦХДС трябва да предоставя междусистемни статистически данни и аналитични доклади за цели на политиката, за оперативни цели и за цели, свързани с качеството на данните, Комисията (Евростат) следва да си сътрудничи с Агенцията на Европейския съюз за оперативното управление на широкомащабни информационни системи в пространството на свобода, сигурност и правосъдие (eu-LISA), доколкото това е възможно, с оглед на предоставянето на необходимите европейски статистически данни.

([12]) Директива 2010/31/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 19 май 2010 г. относно енергийните характеристики на сградите (ОВ L 153, 18.6.2010 г., стр. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2010/31/oj).

([13]) Директива (ЕС) 2024/1275 на Европейския парламент и на Съвета от 24 април 2024 г. относно енергийните характеристики на сградите (ОВ L, 2024/1275, 8.5.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1275/oj).

([14]) Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. относно електронната идентификация и удостоверителните услуги при електронни трансакции на вътрешния пазар и за отмяна на Директива 1999/93/ЕО (ОВ L 257, 28.8.2014 г., стр. 73, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/910/oj).

([15]) Регламент (ЕС) 2018/1724 на Европейския парламент и на Съвета от 2 октомври 2018 г. за създаване на единна цифрова платформа за предоставяне на достъп до информация, до процедури и до услуги за оказване на помощ и решаване на проблеми и за изменение на Регламент (ЕС) № 1024/2012 (ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1724/oj).

([16]) Регламент (ЕС) 2019/817 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2019 г. за създаване на рамка за оперативна съвместимост между информационните системи на ЕС в областта на границите и визите и за изменение на регламенти (ЕО) № 767/2008, (ЕС) 2016/399, (ЕС) 2017/2226, (ЕС) 2018/1240, (ЕС) 2018/1726 и (ЕС) 2018/1861 на Европейския парламент и на Съвета и на решения 2004/512/ЕО и 2008/633/ПВР на Съвета (ОВ L 135, 22.5.2019 г., стр. 27, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/817/oj).

([17]) Регламент (ЕС) 2019/818 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2019 г. за създаване на рамка за оперативна съвместимост между информационните системи на ЕС в областта на полицейското и съдебното сътрудничество, убежището и миграцията и за изменение на регламенти (ЕС) 2018/1726, (ЕС) 2018/1862 и (ЕС) 2019/816 (ОВ L 135, 22.5.2019 г., стр. 85, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/818/oj).

([18]) Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2018 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Регламент (ЕО) № 45/2001 и Решение № 1247/2002/ЕО (ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 39, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj).

(27) Частните данни се отнасят до огромното количество данни, държани от частни субекти и получени в резултат на тяхната дейност, които биха могли да се използват от националните статистически органи и Комисията (Евростат) за изготвяне на официална статистика. Частните данни могат да подобрят обхвата, актуалността и капацитета за реакция при кризи в областта на европейската статистика за населението и жилищния фонд и могат да дадат възможност за статистически иновации. Такива данни могат да допълнят съществуващите демографски и миграционни статистически данни, да допринесат за статистически иновации и дори да послужат за изготвяне на ранни оценки, при условие че правата и свободите на държателите на данни са защитени. Националните статистически органи и Комисията (Евростат) имат достъп до тези данни и могат да ги използват, както и да си сътрудничат с частните държатели на данни съгласно Регламент (ЕО) № 223/2009.

(28) За да се гарантира съпоставимостта на европейската статистика за населението и жилищния фонд на равнището на Съюза, е от основно значение да се използват общи определения за населението и те да се прилагат по хармонизиран начин. С цел последователно, надеждно и разходоефективно прилагане на единната хармонизирана демографска основа, като същевременно се гарантират актуални резултати, следва да е възможно да се прилагат научно обосновани техники за моделиране и статистически методи, като например „признати за присъствие“, когато е целесъобразно.

(29) С цел да се гарантира най-високо качество на обхвата, държавите членки следва да използват методи за оценка, за да постигнат точна оценка на общото население на национално равнище. Държавите членки следва да могат да използват методи за оценка за по-подробни разбивки, включително географски разбивки. За някои методи за оценка е присъща значителна липса на знания за индивидуални характеристики като възраст и пол, например когато се оценяват статистически данни, основани на данни, които не са получени от административни или други източници. Когато тези методи за оценка водят до недостатъчна степен на подробност на разбивката, държавите членки следва да могат да използват специална категория за корекции, за да направят оценка на населението във всички съответни набори от данни. Използването на такива категории за корекции, указващи „неизвестни“ данни, осигурява необходимата гъвкавост за ситуации, в които са използвани всички налични източници на данни и не могат да бъдат получени допълнителни подробности. Когато използват специална категория за корекции, държавите членки следва да обосноват своята методика и да посочат причините за използването на такава категория за корекции в съответните доклади за качеството.

(30) Държавите членки следва да предоставят своите данни и метаданни в електронна форма и в подходящ технически формат, който трябва да бъде осигурен от Комисията (Евростат). Международните стандарти, като например инициативата за обмен на статистически данни и метаданни (SDMX), и статистическите или техническите стандарти, разработени в рамките на Съюза, като например стандартите за метаданни и валидиране или принципите на Европейската рамка за оперативна съвместимост, следва да се използват в степента, в която са подходящи за европейската статистика за населението и жилищния фонд. Комитетът на ЕСС прие стандартите на ЕСС за метаданните и докладите за качеството, посочени в член 12 от Регламент (ЕО) № 223/2009. Тези стандарти трябва да допринесат за хармонизирането на осигуряването на качеството и докладването съгласно настоящия регламент и поради това следва да бъдат въведени.

(31) Европейската статистика за населението и жилищния фонд следва да отговаря на критериите за качество, а именно: относимост, точност, актуалност и навременност, достъпност и яснота, съпоставимост и съгласуваност, предвидени в Регламент (ЕО) № 223/2009. Качеството на тези статистически данни следва да се повишава съобразно промените на нуждите на Съюза и следва да се създадат механизми за справяне с евентуални ситуации, при които качеството на данните не е гарантирано. Съответните резултати от оценката на качеството, извършена от Комисията (Евростат), следва да бъдат публично достъпни за ползвателите на статистиката чрез осигуряването на свободен и лесен достъп до тези статистически данни чрез базите данни на Комисията (Евростат) на нейния уебсайт и в нейните публикации.

(32) Европейската статистика за населението и жилищния фонд следва да преодолее трайната липса на данни относно труднодостъпните групи от населението, като например лица, пребиваващи в институции, лица с увреждания, бездомни хора, лица с мигрантски произход и лица без гражданство. За да се придобие възможно най-добра представа за обществото и да се предотвратят социалните и икономическите неравенства, държавите членки следва да се стремят да гарантират, че труднодостъпните групи от населението са надлежно обхванати. За решаването на този въпрос следва да се използват пилотните проучвания и проучванията за осъществимост, предприети съгласно настоящия регламент.

(33) За прилагането на адекватни, навременни и ефективни политики е необходимо да бъдат получени надеждни и съпоставими данни, дезагрегирани по пол, възраст и, когато е уместно, националност, социално-икономически статус, географски район и други характеристики в съответствие със статистическите принципи, установени в член 338 ДФЕС, и с Кодекса на европейската статистическа практика и Рамката за осигуряване на качеството на ЕСС. Тези данни са важни за по-доброто разбиране на тенденциите по отношение на населението и жилищния фонд, за борба с комбинираната дискриминация и за изпълнението и оценката на политиките, политическите цели и действията на Съюза, като например Европейската стратегия за полагане на грижи, предвидена в съобщението на Комисията от 7 септември 2022 г. относно европейската стратегия за полагане на грижи, Европейската стратегия за правата на хората с увреждания, предвидена в съобщението на Комисията от 3 март 2021 г. относно стратегия за правата на хората с увреждания за периода 2021—2030 г., и Европейската платформа за борба с бездомничеството, чието начало бе поставено с Лисабонската декларация от 21 юни 2021 г. относно Европейската платформа за борба с бездомничеството, тъй като всички те разчитат в голяма степен на данните относно домакинствата и семействата. Дезагрегирането по увреждания следва да се насърчава чрез използване на съществуващи и нови административни източници на данни като допълнителен стимул. Събирането и използването на такива данни трябва да се извършва при пълно зачитане на стандартите на Съюза и на националните стандарти за неприкосновеност на личния живот и за други основни права, особено когато става въпрос за данните на ненавършили пълнолетие лица. Дезагрегирането по пол следва да отразява наличните данни в държавите членки. В някои държави членки понастоящем е възможно лицата да се регистрират законно като лица с трети – в много случаи неутрален – пол. Настоящият регламент не засяга съответните национални правила, които предвиждат правни последици от такова признаване.

(34) Регламент (ЕО) № 223/2009 съдържа правила за предоставянето на данни от държавите членки на Комисията (Евростат) и тяхното използване, включително за предаването и защитата на поверителни данни. Мерките, предприети в съответствие с настоящия регламент, следва да гарантират, че поверителните данни се предоставят и се използват изключително за статистически цели съгласно членове 21 и 22 от същия регламент.

(35) Комисията (Евростат) трябва да спазва статистическата поверителност на данните, предоставени от държавите членки съгласно Регламент (ЕО) № 223/2009. По отношение на статистическите данни за населението, събирани съгласно този регламент, следва да се разработи хармонизиран подход за осигуряване на високо качество на статистическите агрегати на европейско равнище и избягване на оповестяването на поверителни данни в статистическите резултати, като не се допуска, доколкото е възможно, премахването на данни.

(36) Наличните на национално равнище източници на данни невинаги са в състояние да обхванат точно явленията, свързани със свободното движение на хора в Съюза, достъпа на лицата до трансгранични услуги, свързани с основни демографски събития, и упражняването на правата на лицата да купуват и притежават жилищни имоти, използвани като основно, ваканционно и второ жилище в целия Съюз. Съществуват също така асиметрии в двустранните миграционни потоци и трудности при измерването на групи от населението, например тези на мигрантите, бездомните хора или хората без гражданство. Ето защо споделянето на данни за целите на съставянето на статистика за населението и миграцията и на осигуряването на тяхното качество следва да се засилят и да се разглеждат като още един източник на данни. Подобно засилено споделяне на данни следва да обхване набор от относими данни, включително данни, които очевидно не позволяват пряко или непряко идентифициране на статистически единици. Следва да бъде възможно то да обхване данни, спрямо които може да се прилагат изисквания за статистическа поверителност. Държавите членки следва, в свой собствен интерес и в интерес на другите държави членки, да участват в дейности по споделяне на данни, включително в пилотни проекти за оценка на иновативни сигурни решения. Комисията (Евростат) следва също така да създаде сигурна инфраструктура за улесняване на това споделяне на данни, като осигури всички необходими гаранции за защита на данните.

(37) Споделянето на поверителни данни следва да се извършва само въз основа на искане, което обосновава необходимостта от споделяне на тези данни съгласно глава V от Регламент (ЕО) № 223/2009.

(38) В по-дългосрочен план съвместните усилия в рамките на ЕСС за намаляване на трансграничните проблеми с качеството на статистиката, като например двойното отчитане на пребиваващи в Съюза лица, ползващи се от свободата на движение, следва да се възползват например от единните цифрови идентификатори, установени на равнището на Съюза с Регламент (ЕС) № 910/2014.

(39) Настоящият регламент не засяга действието на Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета ([19]), Регламент(ЕС) 2018/1725 и Директива 2002/58/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ([20]). В рамките на съответното им приложно поле посочените законодателни актове трябва да се прилагат към обработването на лични данни съгласно настоящия регламент, като се има предвид също така факта, че личните данни, обработвани за статистически цели в обществен интерес, са поверителни статистически данни, за които се прилага принципът на статистическата поверителност. Поради това тези данни трябва да се използват само за статистически цели и никога да не се използват за предприемане на мерки или вземане на решения по отношение на конкретно физическо лице. За обработването, споделянето и архивирането на лични данни за статистически цели съгласно настоящия регламент следва за предпочитане да се използват анонимизирани или псевдонимизирани данни, за да се обезпечат гаранциите, приети съгласно член 89 от Регламент (ЕС) 2016/679 и член 13 от Регламент (ЕС) 2018/1725. Когато личните данни се обработват съгласно Регламент (ЕС) 2016/679 или (ЕС) 2018/1725, следва да се прилагат изцяло принципите на законосъобразност, справедливост, прозрачност и точност, ограничаване в рамките на целта, свеждане на данните до минимум, ограничение на съхранението, цялостност и поверителност. По същия начин следва да се прилагат и статистическите принципи, изложени в член 2 от Регламент (ЕО) № 223/2009 и доразвити в Кодекса на европейската статистическа практика.

(40) Европейската статистика за населението и жилищния фонд следва да се развива, за да се отчитат възникващите нужди от данни, произтичащи от променящите се политически приоритети, както и от промените в демографското, миграционното, социалното и икономическото положение в Съюза. Комисията (Евростат) следва да предприеме пилотни проучвания и проучвания за осъществимост за оценка на осъществимостта на съответните адаптации, когато е целесъобразно, и следва да отчита аспекти като разходите и административната тежест за държавите членки и наличието на подходящи източници на данни. При изготвянето на тези проучвания Комисията следва да гарантира представителността на проучванията на равнището на Съюза, като при това се отразяват различията между държавите членки. Комисията следва да оценява резултатите от проучванията в сътрудничество с държавите членки.

(41) За да се вземат предвид демографските, икономическите и социалните тенденции, технологичното развитие и необходимостта от своевременно разработване на добре насочени политики, на Комисията следва да бъде делегирано правомощието да приема актове в съответствие с член 290 ДФЕС с цел изменение на списъка с подробни теми, обхванати от европейската статистика за населението и жилищния фонд, и конкретизиране на информацията, която трябва да бъде предоставена от държавите членки за целите на събирането на допълнителни статистически данни. От особена важност е по време на подготвителната си работа Комисията да проведе подходящи консултации, включително на експертно равнище, и тези консултации да бъдат проведени в съответствие с принципите, заложени в Междуинституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество ([21]). По-специално, с цел осигуряване на равно участие при подготовката на делегираните актове, Европейският парламент и Съветът получават всички документи едновременно с експертите от държавите членки, като техните експерти получават систематично достъп до заседанията на експертните групи на Комисията, занимаващи се с подготовката на делегираните актове.

(42) Значението на европейската статистика като съществена част от основаното на факти вземане на решения е отразено в рамката за програмиране и финансиране, установена с Регламент (ЕС) 2021/690 на Европейския парламент и на Съвета ([22]), разработването, изготвянето и разпространението на европейска статистика (програма „Единен пазар“). Държавите членки следва да могат да кандидатстват за финансова подкрепа по програма „Единен пазар“, както и по линия на Инструмента за техническа подкрепа, създаден с Регламент (ЕС) 2021/240 на Европейския парламент и на Съвета ([23]), в съответствие с целите и правилата относно тези инструменти, за адаптиране на националните си статистически системи, подобряване на методиката и качеството на статистическите данни, както и за планиране и осъществяване на събиране на допълнителни данни съгласно настоящия регламент.

([19]) Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj).

([20]) Директива 2002/58/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 юли 2002 г. относно обработката на лични данни и защита на правото на неприкосновеност на личния живот в сектора на електронните комуникации (Директива за правото на неприкосновеност на личния живот и електронни комуникации) (ОВ L 201, 31.7.2002 г., стр. 37, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2002/58/oj).

([21]) ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.

([22]) Регламент (ЕС) 2021/690 на Европейския парламент и на Съвета от 28 април 2021 г. за създаване на програма за вътрешния пазар, конкурентоспособността на предприятията, включително малките и средните предприятия, областта на растенията, животните, храните и фуражите, и европейската статистика (програма „Единен пазар“), и за отмяна на регламенти (ЕС) № 99/2013, (ЕС) № 1287/2013, (ЕС) № 254/2014 и (ЕС) № 652/2014 (ОВ L 153, 3.5.2021 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/690/oj).

([23]) Регламент (ЕС) 2021/240 на Европейския парламент и на Съвета от 10 февруари 2021 г. за създаване на Инструмент за техническа подкрепа (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/240/oj).

(43) В съответствие с регламенти (ЕС, Евратом) 2024/2509 ([24]) и (ЕС, Евратом) № 883/2013 ([25]) на Европейския парламент и на Съвета и с регламенти (ЕО, Евратом) № 2988/95 ([26]), (Евратом, ЕО) № 2185/96 ([27]) и (ЕС) 2017/1939 ([28]) на Съвета финансовите интереси на Съюза трябва да бъдат защитени чрез пропорционални мерки, включително мерки, свързани с предотвратяването, разкриването, коригирането и разследването на нередности, включително измами, възстановяването на загубени, неправомерно платени или неправилно използвани средства и, когато е целесъобразно, налагането на административни санкции. Освен това Европейската служба за борба с измамите (OLAF) има правомощието да извършва административни разследвания, включително проверки и инспекции на място, с цел установяване наличието на измама, корупция или друга незаконна дейност, засягаща финансовите интереси на Съюза. С Регламент (ЕС) 2017/1939 на Европейската прокуратура са предоставени правомощия да извършва разследване и наказателно преследване във връзка с престъпления срещу финансовите интереси на Съюза съгласно Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета ([29]). Съгласно Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 всички лица или субекти, получаващи средства от Съюза, трябва да оказват пълно съдействие за защита на финансовите интереси на Съюза, да предоставят правата и достъпа, необходими на Комисията, на OLAF, на Сметната палата и, по отношение на държавите членки, участващи в засилено сътрудничество съгласно Регламент (ЕС) 2017/1939, на Европейската прокуратура, и да гарантират, че всички трети лица, участващи в усвояването на средства на Съюза, предоставят равностойни права.

(44) С цел да се осигурят еднакви условия за прилагане на настоящия регламент, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия за определяне на изискванията по отношение на данните и метаданните, техническите формати и процедурите за предоставяне на данните и метаданните, както и съдържанието и структурата на докладите за качеството. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета ([30]).

(45) Когато прилагането на настоящия регламент или на приетите в съответствие с него делегирани актове и актове за изпълнение изисква значителни адаптации в националната статистическа система на дадена държава членка, Комисията следва да може, в надлежно обосновани случаи и за определен срок, да предоставя дерогации на съответните държави членки.

(46) Доколкото целта на настоящия регламент, а именно систематичното изготвяне на европейска статистика за населението и жилищния фонд, не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите членки, а от съображения за съгласуваност и съпоставимост може да се постигне по-добре на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 ДЕС. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигането на тази цел.

(47) Европейският надзорен орган по защита на данните беше консултиран в съответствие с член 42, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2018/1725 и прие становище на 16 март 2023 г. ([31]).

(48) Беше проведена консултация с Комитета на ЕСС,

([24]) Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 на Европейския парламент и на Съвета от 23 септември 2024 г. за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза (ОВ L, 2024/2509, 26.9.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

([25]) Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 септември 2013 г. относно разследванията, провеждани от Европейската служба за борба с измамите (OLAF), и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1073/1999 на Европейския парламент и на Съвета и Регламент (Евратом) № 1074/1999 на Съвета (ОВ L 248, 18.9.2013 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj.

([26]) Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95 на Съвета от 18 декември 1995 г. относно защитата на финансовите интереси на Европейските общности (ОВ L 312, 23.12.1995 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/oj).

([27]) Регламент (Евратом, ЕО) № 2185/96 на Съвета от 11 ноември 1996 г. относно контрола и проверките на място, извършвани от Комисията за защита на финансовите интереси на Европейските общности срещу измами и други нередности (ОВ L 292, 15.11.1996 г., стр. 2, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj).

([28]) Регламент (ЕС) 2017/1939 на Съвета от 12 октомври 2017 г. за установяване на засилено сътрудничество за създаване на Европейска прокуратура (ОВ L 283, 31.10.2017 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj).

([29]) Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2017 г. относно борбата с измамите, засягащи финансовите интереси на Съюза, по наказателноправен ред (ОВ L 198, 28.7.2017 г., стр. 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj).

([30]) Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj).

([31]) ОВ C 123, 5.4.2023 г., стр. 9.

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Предмет

С настоящия регламент се установява обща правна рамка за разработването, изготвянето и разпространението на европейска статистика за населението и жилищния фонд.

Член 2

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

1) „гражданство“ означава специфичната правна връзка между дадено лице и държава, придобита по рождение или чрез натурализация, независимо дали посредством декларация, избор, брак, осиновяване, или по друг начин, в съответствие с националното право;

2) „обичайно местопребиваване“ означава мястото, където дадено лице обикновено прекарва частта от деня, предназначена за почивка, независимо от временните отсъствия с цел развлечение, ваканция, посещения при приятели и роднини, работа, медицинско лечение или религиозно поклонение, при условие че лицето:

   а) е живяло на това място през по-голямата част от времето през 12-те месеца преди референтната дата, включително референтната дата; или

   б) е пристигнало на това място през последните 12 месеца преди референтната дата включително и възнамерява или се очаква да остане там през по-голямата част от времето за най-малко 12 месеца, считано от датата на пристигането му;

3) „признаци за присъствие“ означава информация, свидетелстваща за действителното присъствие и обичайното местопребиваване на дадено лице на съответната територия, която може да бъде получена от всеки подходящ източник или комбинация от такива източници, включително цифрови следи, свързани със съответното лице;

4) „международна миграция“ означава събитието, при което дадено лице установява обичайното си местопребиваване на територията на държава членка или на трета държава, като преди това е имало обичайно местопребиваване в друга държава членка или трета държава;

5) „имигрант“ означава лице, което е участвало в международна миграция през референтния период с цел да установи новото си обичайно местопребиваване на територията на предоставящата данните държава членка;

6) „емигрант“ означава лице, което е участвало в международна миграция през референтния период с цел да установи новото си обичайно местопребиваване извън територията на предоставящата данните държава членка, като преди това е имало обичайно местопребиваване на територията на предоставящата данните държава членка;

7) „вътрешна миграция“ означава събитието, при което дадено лице променя обичайното си местопребиваване в рамките на територията на предоставящата данните държава членка;

8) „труднодостъпни групи от населението“ означава групи лица, за които съществува реална или предполагаема пречка за пълно и представително включване или идентифициране в събирането на статистически данни, тъй като тези групи не са обхванати или поради липса на специфични характеристики за идентифицирането им;

9) „жилищно помещение“ означава временна или постоянна постройка, подслон или място за настаняване, в което пребивават едно или повече лица, независимо дали е проектирано или предназначено за обитаване от хора;

10) „отделно помещение“ означава помещение, обградено от стени и покрито с покрив или таван по такъв начин, че едно или повече лица могат да живеят там независимо от други лица;

11) „независимо помещение“ означава помещение с пряк достъп от улица, стълбище, проход, коридор или земна площ;

12) „конвенционално жилище“ означава структурно обособени и независими помещения в определено място, които са предназначени за постоянно обитаване от хора и които към референтната дата са използвани като обичайно местопребиваване, незаети или използвани като второ или сезонно жилище;

13) „предназначена за обитаване сграда“ означава постоянна постройка, състояща се от едно или повече конвенционални жилища или предназначена за институционално или колективно настаняване;

14) „домакинство“ означава група от две или повече лица, които споделят жилищни помещения; или едно лице, което не е част от друго домакинство;

15) „институция“ означава колективно жилищно помещение за целите на осигуряване на група лица на дългосрочно настаняване и на услуги, необходими в ежедневния им живот;

16) „семейство“ означава група от две или повече лица, които живеят през по-голямата част от времето в едно и също домакинство и които са свързани с произход, с брак, регистрирано партньорство или съвместно съжителство;

17) „административни регистри“ означава данни, генерирани от нестатистически източник, обикновено поддържан от публичен орган регистър, чиято основна цел не е предоставянето на статистически данни;

18) „област“ означава един или повече набора от данни, които включват конкретни теми;

19) „тема“ означава съдържанието на информацията, която трябва да бъде събрана за статистическите единици, като всяка тема обхваща една или повече подробни теми;

20) „подробна тема“ означава подробното съдържание на информацията, която трябва да бъде събрана за свързаните с дадена тема статистически единици, като всяка подробна тема обхваща една или повече променливи;

21) „набор от данни“ означава една или повече променливи, организирани в структуриран вид;

22) „преброяване на населението и жилищния фонд“ означава подробните набори от данни и метаданни за десетгодишни периоди, които трябва да бъдат предоставяни съгласно настоящия регламент;

23) „статистическа единица“ означава един член на съвкупност от единици, а именно лица, предмети или събития, за които се събират данни и се съставя статистика;

24) „променлива“ означава характеристика на статистическа единица, която може да приеме повече от една стойност от определен набор от стойности;

25) „разбивка“ означава предварително определен, дискретен, изчерпателен и взаимно изключващ се набор от стойности, които могат да бъдат отнесени към променливи, характеризиращи статистическите единици;

26) „национално ниво“ означава ниво, свързано с територията на дадена държава членка;

27) „регионално ниво“ или „NUTS 3“ означава ниво 3 по NUTS съгласно Регламент (ЕО) № 1059/2003;

28) „местно ниво“ или „LAU“ означава ниво на местната административна единица съгласно Регламент (ЕО) № 1059/2003;

29) „ниво на координатна мрежа“ означава статистическа координатна мрежа, поддържана и публикувана в съответствие с член 4а от Регламент (ЕО) № 1059/2003;

30) „рамка“ означава всеки списък, материал или приспособление, които очертават и установяват елементите на целевата съвкупност и които, в зависимост от предназначението, позволяват достъп до елементите или осигуряват допълнителни характеристики на елементите;

31) „референтна дата“ означава моментът във времето, за който се отнасят статистическите данни;

32) „референтен период“ означава времевият интервал, за който се отнасят статистическите данни за събитията;

33) „референтен момент“ означава референтна дата или референтен период, в зависимост от това дали статистиката е за събития или за други статистически единици;

34) „метаданни“ означава информация, която е необходима за използването и тълкуването на статистическите данни и която описва наборите от данни по структуриран начин;

35) „предварително проверени набори от данни“ означава набори от данни, проверени от държавите членки въз основа на договорени общи правила за валидиране.

Член 3

Демографска основа

1. За целите на настоящия регламент демографската основа се състои от всички лица с обичайно местопребиваване в рамките на Съюза в определена териториална единица на държава членка на национално ниво, регионално ниво, местно ниво или ниво на координатна мрежа към референтната дата.

2. Демографската основа включва всички лица с обичайно местопребиваване, независимо от гражданството им и независимо от това дали лицето е или е било без гражданство.

3. Демографската основа изключва лицата, чието обичайно местопребиваване е извън територията на съответната държава членка, независимо от мястото на раждане или гражданството и независимо от каквито и да е семейни, социални, икономически или имуществени връзки, които лицето има с държавата членка.

4. Когато дадено лице няма обичайно местопребиваване, неговото местонахождение към референтната дата се счита за неговото обичайно местопребиваване.

5. Държавите членки прилагат определението за обичайно местопребиваване, предвидено в настоящия регламент, за всички набори от данни, предоставяни на Комисията (Евростат) по силата на настоящия регламент и за национално ниво, регионално ниво, местно ниво и ниво на координатна мрежа, както е посочено в приложението.

6. При прилагането на определението за обичайно местопребиваване държавите членки използват:

а) един или повече от източниците на данни, изброени в член 8, параграф 1;

б) методи за оценка съгласно член 11, параграф 2 за гарантиране на точното прилагане на демографската основа в съответствие с параграфи 1 - 4 от настоящия член, като например „признати за присъствие“, както и други научнообосновани, добре документирани и публично достъпни методи за статистическа оценка, като се вземат предвид международните препоръки и най-добри практики, за коригиране на действителното присъствие на предполагаемото място на обичайно пребиваване през по-голямата част от времето през 12-те месеца, приключващи към референтната дата, и за оценка на броя на лицата, които възнамеряват или за които се очаква да пребиват през по-голямата част от времето през 12-те месеца, считано от датата на пристигане.

7. За целите на гласуването с квалифицирано мнозинство в Съвета Комисията предоставя на Съвета данни за общото население на държавите членки в края на всяка референтна година, публикувани от Комисията (Евростат) до 30 септември на календарната година след референтната година. Комисията предоставя тези данни въз основа на информацията, предадена от държавите членки в набора от данни, посочен в приложението, и въз основа на всички ревизирани набори от данни, предадени от държавите членки съгласно член 7, параграф 3, първа алинея, буква а) и в съответствие с член 7, параграф 3, втора и трета алинея, когато тези набори от данни са предадени от държавите членки преди 1 септември на календарната година, следваща референтната година.

Член 4

Статистически единици

Статистиката съгласно настоящия регламент се съставя за следните статистически единици:

а) лица;

б) основни демографски събития;

в) семейства;

г) домакинства;

д) предназначени за обитаване сгради;

е) жилищни помещения, включително институции;

ж) конвенционални жилища.

Член 5

Статистически изисквания

1. Европейската статистика за населението и жилищния фонд обхваща следните области:

а) демография;

б) жилищен фонд;

в) семейства и домакинства.

2. Статистическите данни в областите, изброени в параграф 1, се организира в набори от данни в съответствие със списъка на темите и подробните теми и техните съответни периодичност, референтни моменти, срокове за предаване на данните и териториални нива, посочени в приложението. Когато статистическата единица е лице, наборите от данни се дезагрегират най-малко по пол и възраст, освен в случаите, предвидени в бележка под линия 1 в приложението.

По отношение на подробната тема „енергийна ефективност на сградите“ данните, които трябва да бъдат предадени, се ограничават до данните, налични в създадената съгласно член 22 от Директива (ЕС) 2024/1275 национална база данни за енергийните характеристики на сградите на съответната държава членка.

3. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 16 за изменение на списъка с подробните теми, съдържащ се в приложението. Когато с делегиран акт се въвежда нова подробна тема, този делегиран акт може да включва и съответните периодичност, референтни моменти, срок за предаване и териториално ниво. Тези делегирани актове се приемат най-малко 18 месеца преди началото на съответния референтен момент.

4. Когато упражнява правомощието си да приема делегирани актове съгласно параграф 3 от настоящия член, Комисията гарантира, че:

а) делегираните актове са надлежно обосновани и не налагат значителна допълнителна тежест или разходи за държавите членки или за респондентите;

б) посочените в член 13 проучвания за осъществимост или пилотни проучвания се провеждат, а резултатите от тях се отчитат преди приемането на делегирания акт.

5. Комисията приема актове за изпълнение за определяне на наборите от данни и метаданните, които трябва да се предадат на Комисията (Евростат). Тези актове за изпълнение съдържат:

а) списък на променливите, техните технически спецификации и разбивки, при условие че териториалните разбивки не са по-подробни от териториалните нива, посочени в приложението;

б) подробни спецификации на статистическите единици и метаданните;

в) статистически класификации, които да се използват;

г) технически формати за предаването на набори от данни и метаданни и допълнителни спецификации, когато това е необходимо и обосновано;

д) техническите спецификации за специалните категории за корекции, посочени в член 11, параграф 2.

6. Преди да приеме акт за изпълнение съгласно параграф 5 от настоящия член, Комисията оценява статистическите данни, свързани с лицата и домакинствата, които вече са събрани съгласно Регламент (ЕС) 2019/1700. Когато приема тези актове за изпълнение, Комисията посочва причините, обосноваващи включването на всички променливи и разбивки, които вече са събрани съгласно посочения регламент. Тези актове за изпълнение не изискват данни, които по своето естество могат да се събират само пряко от физически лица.

7. Актовете за изпълнение, приети съгласно параграф 5 от настоящия член, се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 17, параграф 2.

Те се приемат най-малко 18 месеца преди началото на съответния референтен момент, освен по отношение на:

а) първите референтни моменти, посочени в член 6, параграф 5, по отношение на които актовете за изпълнение се приемат най-малко 12 месеца преди съответния референтен момент; както и

б) преброяването на населението и жилищния фонд, по отношение на което актовете за изпълнение се приемат най-малко 24 месеца преди началото на годината, в която попада референтната дата.

Комисията гарантира, че тези актове за изпълнение не налагат значителна допълнителна тежест или разходи за държавите членки или за респондентите.

8. Посочените в член 13 проучвания за осъществимост или пилотни проучвания се провеждат, а резултатите от тях надлежно се оценяват и отчитат преди всяко изменение на разбивките, посочени в параграф 5, буква а) от настоящия член.

9. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 16 за допълване на настоящия регламент чрез посочване на информацията, която трябва да се предоставя от държавите членки за максимален срок от три референтни години, при условие че събирането на допълнителни данни, попадащо в обхвата на настоящия регламент, се счита за необходимо за удовлетворяване на допълнителни нужди от статистически данни, които не могат да бъдат удовлетворени по друг начин. По-специално, делегираните актове, посочени в настоящия параграф, не може да водят до задължение за провеждане на ново статистическо проучване.

В тези делегирани актове се определят:

а) подробните теми, които трябва да бъдат обхванати съгласно настоящия параграф, свързани с областите и темите, посочени в приложението, и основанията за тези допълнителни нужди от статистически данни;

б) по отношение на подробните теми, посочени в буква а) - периодичността, референтните моменти, сроковете за предаване и териториалните нива.

Тези делегирани актове не се прилагат за референтните моменти преди 2030 г. и предвиждат най-малко две години между референтните моменти за всяко допълнително събиране на данни. Тези делегирани актове не може да въвеждат статистически изисквания с референтни моменти, попадащи в референтните години, посочени в член 6, параграф 2.

Посочените в член 13 проучвания за осъществимост или пилотни проучвания се провеждат, а резултатите от тях се отчитат преди приемането на делегиран акт съгласно първа алинея от настоящия параграф.

10. Комисията приема актове за изпълнение за определяне на допълнителната информация, посочена в параграф 9, и на съответните метаданни. В тези актове за изпълнение се съдържат:

а) списък на променливите, техните технически спецификации и разбивки, при условие че териториалните разбивки не са по-подробни от териториалните нива, определени в съответния делегиран акт, посочен в параграф 9, втора алинея, буква б) от настоящия член;

б) подробни спецификации на статистическите единици и метаданните;

в) статистически класификации, които да се използват;

г) технически формати за предаването на набори от данни и метаданни и допълнителни спецификации, когато това е необходимо и обосновано.

Посочените в първа алинея от настоящия параграф актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 17, параграф 2, до 18 месеца преди началото на съответния референтен момент.

Посочените в член 13 проучвания за осъществимост или пилотни проучвания се провеждат, а резултатите от тях се отчитат преди приемането на акта за изпълнение.

11. Проучванията, посочени в параграф 4, буква б), параграф 8, параграф 9, четвърта алинея и параграф 10, трета алинея от настоящия член, се финансират в съответствие с член 14.

Член 6

Периодичност и референтни моменти

1. Държавите членки изготвят европейска статистика за населението и жилищния фонд на три месеца, веднъж годишно и веднъж на няколко години, както и в рамките на преброяването на населението и жилищния фонд на десетгодишни периоди.

2. Годините, завършващи на „1“, са референтните години за преброяването на населението и жилищния фонд на десетгодишни периоди.

3. Годините, завършващи на „1“, „5“ и „8“, са референтните години за многогодишната статистика.

4. Периодичността и референтният момент за всяка подробна тема са посочени в приложението.

5. Първата референтна дата, за която трябва да се предоставят годишни статистически данни по темата „брой на населението към определени дати“, е 31 декември 2027 г. Първата референтна дата, за която трябва да се предоставят десетгодишни статистически данни, е 31 декември 2031 г. Държавите членки предават данни за енергийната ефективност на сградите за първи път най-късно 24 месеца, считано от датата, на която националната база за енергийните характеристики на сградите е станала налична в съответната държава членка в съответствие с член 22 от Директива (ЕС) 2024/1275. Първият референтен момент, за който трябва да се предоставят други статистически данни съгласно настоящия регламент, е през 2028 г.

Член 7

Набори от данни и метаданни, които се предават на Комисията

1. Държавите членки предават на Комисията (Евростат) предварително проверени набори от данни и метаданни в съответствие с приложението, като използват технически формат, утвърден от Комисията (Евростат). За предаването на наборите от данни и метаданните на Комисията (Евростат) се използва единната входна точка.

2. Когато държавите членки публикуват изискваните съгласно настоящия регламент набори от данни на национално ниво преди сроковете за предаване, определени в приложението или в делегираните актове, приети съгласно член 5, параграф 9, държавите членки предоставят тези набори данни на Комисията (Евростат) без ненужно забавяне, и при всички случаи - най-късно в срок от 30 календарни дни от датата на публикуването им на национално равнище или до изтичането на сроковете за предаване, определени в приложението или в делегираните актове, като се взема предвид по-ранната дата.

3. Държавите членки предават на Комисията (Евростат):

а) ревизирани набори от данни и метаданни, ако е извършено ревизиране след първоначалното предоставяне на изискваните съгласно настоящия регламент набори от данни;

б) ревизирани набори от данни и метаданни за съответните динамични редове, ако е извършено ревизиране на набори от данни, предоставени на Комисията (Евростат) преди началото на прилагането на настоящия регламент.

Държавите членки предават на Комисията ревизираните набори от данни и метаданни по първа алинея от настоящия параграф в срок от 14 календарни дни след ревизирането, заедно с докладите за качеството в съответствие с член 11.

Държавите членки информират без ненужно забавяне Комисията за всяко решение за ревизиране на наборите данни и метаданните съгласно настоящия параграф.

Член 8

Източници на данни и методи

1. Държавите членки и Комисията (Евростат) използват един или повече от следните източници на данни, при условие че тези източници на данни позволяват изготвянето на статистически данни, които отговарят на определените в член 11 изисквания по отношение на качеството:

а) източници на административни данни;

б) статистически изследвания или други методи за събиране на статистически данни;

в) други източници, включително частни данни;

г) използване на данни, получени в резултат на споделяне на данни между националните статистически институти и други национални органи, включени в списъка по член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 223/2009, включително тези на други държави членки, и между тези институти и органи, от една страна, и Комисията (Евростат), от друга страна, в рамките на Европейската статистическа система (ЕСС).

2. В случай че искане, подадено от национален статистически институт или от Комисията (Евростат) до частен държател на данни в съответствие с Регламент (ЕО) № 223/2009, се отнася до лични данни от източници на данни, посочени в параграф 1, буква в) от настоящия член, това искане се ограничава до категориите лични данни, обхванати от областите и темите, посочени в приложението към настоящия регламент, или е необходимо за методите за статистическа оценка в съответствие с член 3, параграф 6, буква б).

3. Държавите членки се стремят непрекъснато да разработват иновативни източници и методи и да ги използват за подобряване на съставяната съгласно настоящия регламент статистика, при условие че те позволяват изготвянето на статистически данни, които отговарят на определените в член 11 изисквания по отношение на качеството.

4. Съставяната съгласно настоящия регламент статистика се основава на статистически обосновани и добре документирани методи, като се вземат предвид международните препоръки и най-добри практики, като например методът „признаци за присъствие“ и други научнообосновани методи за статистическа оценка, използвани за съставянето на статистика за съвкупността на населението с обичайно местопребиваване в държавите членки.

Член 9

Своевременен достъп и използване на административни данни

1. В съответствие с член 17а от Регламент (ЕО) № 223/2009 националните публични и смесени публично-частни органи, отговарящи за източниците на административни данни, които са от значение за целите на настоящия регламент, разрешават използването на тези данни своевременно и с достатъчна честота, даващи възможност за изготвянето и предаването на статистически данни в срок и в съответствие със специфичните изисквания по отношение на качеството, предвидени в настоящия регламент. Националните статистически институти и другите национални органи, включени в списъка по член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 223/2009, и националните публични и смесени публично-частни органи, отговарящи за административните регистри, създават необходимите механизми за сътрудничество за осигуряване на своевременен и безплатен достъп до тези регистри.

2. За целите на изготвянето на статистически данни по подробната тема „Характеристики на сградата, свързани с енергийната ефективност“, националните статистически институти и другите национални органи, включени в списъка по член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 223/2009, трябва да имат своевременен и редовен достъп до националните бази данни за енергийните характеристики на сградите в съответствие с Директива (ЕС) 2024/1275 и да имат право да използват административни данни от тези бази данни.

3. За целите на изготвянето на разбивки на населението по пол националните статистически институти и другите национални органи, включени в списъка по член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 223/2009, използват информацията, налична в националните източници на административни данни.

4. За целите на настоящия регламент, на Комисията (Евростат) се разрешава при поискване своевременен достъп и използване на съответните данни и метаданни от базите данни и системите за оперативна съвместимост, поддържани от органите и агенциите на Съюза, включително създадените съгласно регламенти (ЕС) № 910/2014 и (ЕС) 2018/1724, и статистическите данни, съхранявани в централното хранилище за докладване и статистика (ЦХДС). По-специално, Комисията (Евростат) трябва да има право на достъп до съхраняваните в ЦХДС данни, получени от оперативно съвместимите широкомащабни информационни системи, управлявани от Европейската агенция за оперативно управление на широкомащабни информационни системи в пространството на свобода, сигурност и правосъдие (eu-LISA), в съответствие с регламенти (ЕС) 2019/817 и (ЕС) 2019/818 и регламентите за създаване на системите, чиито статистически данни се съхраняват в ЦХДС. За тази цел Комисията (Евростат) продължава да си сътрудничи със съответните органи и агенции на Съюза с цел определяне на персонализираните статистически данни и метаданни, които се изискват, когато това е възможно съгласно правото на Съюза, за европейската статистика за населението и жилищния фонд, оперативните ред и условия за тяхното предоставяне и необходимите съпътстващи физически и логически гаранции.

Член 10

Списъци на държави и територии

1. Когато наборите от данни включват информация по държави или територии, държавите членки използват специфични разбивки за целите на настоящия регламент.

2. Комисията приема актове за изпълнение за конкретизиране или актуализиране на списъците на държавите и териториите, които се прилагат към разбивките на съставяните съгласно настоящия регламент статистически данни. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 17, параграф 2 от настоящия регламент.

3. Актовете за изпълнение, с които се изменя повече от 25 % от категориите за разбивка на държавите или териториите, се прилагат най-рано 18 месеца, считано от влизането им в сила.

Член 11

Изисквания по отношение на качеството и докладване за качеството

1. Държавите членки предприемат необходимите мерки за осигуряване на качеството на предаваните набори от данни и метаданни чрез оценка и мониторинг на:

а) качеството на използваните източници на данни;

б) изчерпателността и точността на обхванатото население в съответствие с член 3, параграф 6, по-специално по отношение на труднодостъпните групи от населението.

2. Държавите членки гарантират, че данните, получени чрез използване на източниците и методите, предвидени в член 8, дават точна оценка на населението в съответствие с член 3.

Качеството на обхвата на данните въз основа на член 3, параграф 6 се потвърждава и описва подробно от държавите членки в придружаващите метаданни и доклади за качеството съгласно параграф 6 от настоящия член.

Държавите членки използват методите за оценка, прилагани за общото население на национално ниво в съответствие с член 3, параграф 6, буква б) и описани в докладите за качеството, за да коригират всички набори от данни за подробните теми: „Основни характеристики на лицето“, „Социално-икономически характеристики на лицето“ и „Положение на лицето в домакинството“, изготвени въз основа на източниците, посочени в член 3, параграф 6, буква а).

Държавите членки могат да използват тези методи за оценка за допълнителни подробни разбивки. За тази цел държавите членки могат да използват специална категория за корекции.

3. За целите на настоящия регламент се прилагат критериите за качество, посочени в член 12, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 223/2009.

4. Държавите членки предприемат подходящи и ефективни мерки за:

а) създаване на рамки, които са подходящи за целите на настоящия регламент и могат да бъдат използвани за целите на член 12 от Регламент (ЕС) 2019/1700;

б) избягване на възможни рискове от недостатъчно или двойно отчитане, свързани със свободното движение на хора в Съюза и, доколкото е възможно, с достъпа на лица до трансгранични услуги, свързани с основни демографски събития, и с правата на лицата да извършват трансгранични покупки и да притежават и използват жилищни имоти в целия Съюз, чрез, наред с другото, единни цифрови идентификатори;

в) избягване на възможни рискове от недостатъчно или двойно отчитане на миграционните потоци и осигуряване на по-добра съпоставимост на миграционните потоци.

5. Комисията (Евростат) оценява качеството на метаданните за спецификациите и на предадените данни с оглед, наред с другото, на публикуването им по лесен за ползване начин на уебсайта на Комисията (Евростат).

6. Държавите членки предават на Комисията (Евростат) за първи път до 31 декември 2030 г., а впоследствие — до 31 декември на всяка година, завършваща на „0“, „3“ или „7“, доклад за качеството, в който се описва качеството на предоставените статистически данни и статистическите процеси за предоставените през съответния период набори от данни. Тези доклади за качеството включват информация за използваните източници на данни и методи, прилагането на понятията и определенията и свързаните с тях възможни въздействия върху качеството на избраните източници на данни, ревизирането на данните, причините за него и неговото въздействие, както и методите за контрол на оповестяването на статистически данни. В докладите за качеството също така се описва подробно как държавите членки са приложили мерките, посочени в параграф 1, и как са изпълнени критериите за качество, посочени в параграф 3.

7. Комисията приема актове за изпълнение за установяване на практическите ред и условия и съдържанието на докладите за качеството, посочени в параграф 6 от настоящия член. Тези актове за изпълнение не налагат значителна допълнителна тежест или разходи за държавите членки. Те се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 17, параграф 2.

8. Всички значителни адаптации, предвидени в актовете за изпълнение, посочени в параграф 7 от настоящия член, могат да се ползват от финансова и техническа подкрепа съгласно член 14 или от дерогация съгласно член 18.

9. Държавите членки уведомяват Комисията (Евростат) възможно най-скоро за всяка информация или промени от значение във връзка с прилагането на настоящия регламент, които биха повлияли върху качеството на предоставяните статистически данни, и в случай на отрицателно въздействие върху качеството на тези данни предприемат действия за разрешаване на въпроса без неоправдано забавяне.

10. По надлежно обосновано искане от страна на Комисията (Евростат) държавите членки предоставят без неоправдано забавяне необходимите допълнителни пояснения с цел оценяване на качеството на статистическата информация, като например резултатите от оценката на източниците на данни и документацията за методите.

Член 12

Споделяне на данни

1. Целта на споделянето на данни между националните статистически институти и други национални органи, включени в списъка по член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 223/2009, включително тези на други държави членки, както и между тези институти и органи, от една страна, и Комисията (Евростат), от друга страна, е изключително разработването и изготвянето на европейска статистика, която попада в приложното поле на настоящия регламент, и подобряването на качеството на европейската статистика.

2. С цел обезпечаване на сигурността на споделянето на данни в рамките на ЕСС чрез всички необходими гаранции по отношение на физическата, техническата и логическата защита на данните Комисията (Евростат) създава сигурна инфраструктура за улесняване на споделянето на данни по параграф 1. Националните статистически институти и другите национални органи, включени в списъка по член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 223/2009, могат да използват тази сигурна инфраструктура за споделяне на данни за целта, определена в параграф 1. Комисията (Евростат) и институтите и органите, които използват тази сигурна инфраструктура за споделяне на данни за обработване на лични данни в съответствие с параграф 3, се считат за съвместни администратори за целите на обработването на лични данни в сигурната инфраструктура за споделяне на данни. В случай че тези институти и органи използват друга инфраструктура за споделяне на данни, те гарантират, че тази инфраструктура обезпечава сигурност, която е най-малко равностойна на сигурността, обезпечена чрез сигурната инфраструктура за споделяне на данни, създадена от Комисията (Евростат).

3. Поверителни данни по смисъла на член 3, точка 7 от Регламент (ЕО) № 223/2009 или лични данни съгласно Регламент (ЕС) 2016/679 или (ЕС) 2018/1725 може да бъдат споделяни на доброволен принцип при спазване на следните условия:

а) въз основа на искане с обоснована необходимост от споделянето на данни за всеки отделен случай, по-специално по отношение на въпросите за качеството, които трябва да бъдат конкретно разгледани;

б) въз основа на технологии за подобряване на неприкосновеността на личния живот, които са специално разработени за прилагане на принципите на регламенти (ЕС) 2016/679 и (ЕС) 2018/1725, като се обръща специално внимание на ограничаването в рамките на целта, свеждането на данните до минимум, ограничението на съхранението, цялостността и поверителността;

в) в съответствие с глава V от Регламент (ЕО) № 223/2009.

4. За целта, определена в параграф 1, се споделят неповерителни данни между националните статистически институти и други национални органи, включени в списъка по член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 223/2009, включително на други държави членки, както и между тези институти и органи, от една страна, и Комисията (Евростат), от друга страна.

5. Комисията (Евростат) и държавите членки изпитват и оценяват чрез пилотни проучвания инфраструктурата и пригодността на съответните технологии за подобряване на неприкосновеността на личния живот за споделянето на данни.

6. Когато с пилотните проучвания, проведени съгласно параграф 5 от настоящия член, се установят ефективни и сигурни решения за споделяне на данни за целта, определена в параграф 1 от настоящия член, Комисията може да приеме актове за изпълнение за определяне на техническите спецификации за споделянето на данни и мерките за поверителност и сигурност на информацията. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 17, параграф 2.

Член 13

Пилотни проучвания и проучвания за осъществимост

1. Когато е необходимо и целесъобразно за целите на настоящия регламент, Комисията (Евростат) провежда пилотни проучвания и проучвания за осъществимост, които имат за цел:

а) оценка на наличността на източници на данни и тяхното качество, включително на публични и частни данни на равнището на Съюза и на национално равнище;

б) разработване и оценка на осъществимостта на въвеждането на нови подробни теми, нови статистически единици и нови променливи и техни разбивки, както и разработване и оценка на осъществимостта във връзка с други въпроси, обхванати от делегираните актове и актовете за изпълнение, приети съгласно настоящия регламент;

в) оценка на наличието на източници на данни за уврежданията на хората и изпитване на дезагрегирани статистически данни, в съответствие с националното право и практики за защита на данните и контрол на оповестяването;

г) разработване на нови методики и статистически техники за повишаване на качеството и за подобряване на информацията за труднодостъпни групи от населението;

д) намаляване на асиметриите в данните за миграционните потоци и осигуряване на по-добра съпоставимост на миграционните потоци;

е) намаляване на възможното недостатъчно или двойно отчитане на хора;

ж) изпитване и оценка на инфраструктурата и пригодността на съответните технологии за подобряване на неприкосновеността на личния живот за сигурно споделяне на данни в рамките на ЕСС в съответствие с член 12, параграф 5.

2. Държавите членки могат да участват в пилотните проучвания и в проучванията за осъществимост, посочени в параграф 1, но заедно с Комисията (Евростат) гарантират представителността на проучванията на равнището на Съюза.

3. Резултатите от пилотните проучвания и проучванията за осъществимост, посочени в параграф 1, се оценяват от Комисията (Евростат) в сътрудничество с държавите членки. Комисията (Евростат) изготвя в сътрудничество с държавите членки доклади относно резултатите от проучванията.

Член 14

Финансиране

1. За целите на прилагането на настоящия регламент на националните статистически институти и другите национални органи, включени в списъка по член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 223/2009, в съответствие с Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 се предоставя финансова помощ от Съюза по програмата „Единен пазар“, създадена с Регламент (ЕС) 2021/690, за:

а) адаптирането на инфраструктурата и обучението в националната статистическа система, необходими за разработването и прилагането на нови или усъвършенствани: източници на данни, методики, споделяне на данни, статистически единици, теми, подробни теми и променливи и техни разбивки;

б) подготовката и осъществяването на събирането на допълнителни статистически данни съгласно член 5, параграф 9;

в) участието на държавите членки в представителни пилотни проучвания и проучвания за осъществимост съгласно в член 13.

Финансов принос може да се предоставя и от общия бюджет на Съюза.

2. Размерът на финансовия принос на Съюза по параграф 1, първа алинея се определя в съответствие с правилата на програмата „Единен пазар“ като част от годишната бюджетна процедура, в зависимост от наличното финансиране.

Националните статистически органи и други национални органи, включени в списъка по член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 223/2009, могат да кандидатстват за подкрепа по други приложими финансови програми на Съюза в съответствие с правилата на тези програми. Държавите членки могат освен това да кандидатстват за подкрепа по линия на Инструмента за техническа подкрепа за подобряване на качеството на статистическите данни и за разработване на методики с цел подкрепа за прилагането на изискванията на настоящия регламент в съответствие с правилата на Инструмента за техническа подкрепа и с неговата цел за насърчаване на изготвянето, предоставянето и мониторинга на качеството на данните и статистическата информация.

3. Финансовият принос на Съюза, посочен в параграф 1, не може да надвишава 90 % от допустимите разходи.

Член 15

Защита на финансовите интереси на Съюза

Когато трета държава участва във финансираните по настоящия регламент действия въз основа на решение, прието съгласно международно споразумение, или въз основа на друг правен акт, третата държава предоставя правата и достъпа, необходими на отговорния разпоредител с бюджетни кредити, Европейската служба за борба с измамите (OLAF), Сметната палата и Европейската прокуратура, за да упражняват в пълна степен съответните си правомощия. По отношение на OLAF тези права включват правото да се извършват разследвания, включително проверки и инспекции на място, съгласно Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013.

Член 16

Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.

2. Правомощието да приема делегираните актове, посочени в член 5, параграфи 3 и 9, се предоставя на Комисията за срок от пет години, считано от 1 януари 2026 година. Комисията изготвя доклад относно делегирането на правомощия не по-късно от девет месеца преди изтичането на петгодишния срок. Делегирането на правомощия се продължава мълчаливо за срокове с еднаква продължителност, освен ако Европейският парламент или Съветът не възразят срещу подобно продължаване не по-късно от три месеца преди изтичането на всеки срок.

3. Делегирането на правомощия, посочено в член 5, параграфи 3 и 9, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. Оттеглянето поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна дата, посочена в решението. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.

4. Преди приемането на делегиран акт Комисията се консултира с експерти, определени от всяка държава членка в съответствие с принципите, залегнали в Междуинституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество.

5. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и на Съвета.

6. Делегиран акт, приет съгласно член 5, параграф 3 или 9, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от два месеца след нотифицирането на акта на Европейския парламент и Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Посоченият срок се удължава с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

Член 17

Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от Комитета на Европейската статистическа система, създаден с член 7 от Регламент (ЕО) № 223/2009. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.

2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

Член 18

Дерогации

1. Когато прилагането на настоящия регламент или на приетите в съответствие с него делегирани актове или актове за изпълнение изисква извършването на значителни адаптации в националната статистическа система на дадена държава членка, Комисията може чрез актове за изпълнение да предостави дерогации на съответната държава членка за максимален срок от три години в съответствие с процедурата, предвидена в параграфи 4 и 5.

2. Когато в края на срока, за който е била предоставена, има достатъчно доказателства, че дерогацията, посочена в параграф 1, продължава да бъде обоснована, Комисията може да предостави чрез акт за изпълнение последваща дерогация за максимален срок от три години в съответствие с параграфи 4 и 5.

3. При предоставянето на дерогации съгласно параграф 1 или 2 от настоящия член Комисията взема предвид съпоставимостта на статистическите данни на държавите членки и необходимостта от своевременно изчисляване на необходимите представителни и надеждни статистически агрегати на европейско равнище. При предоставянето на тези дерогации Комисията гарантира също така, че изискванията, свързани със статистиката, метаданните и качеството, обхванати от настоящия регламент, а преди началната дата на прилагане на настоящия регламент - от Регламент (ЕС) № 1260/2013 или от член 3 от Регламент (ЕО) № 862/2007, продължават да се прилагат без прекъсване.

4. Държавата членка, която иска дерогация по параграф 1, представя на Комисията надлежно обосновано искане в срок от три месеца от датата на влизане в сила на съответния акт или, в случай на искане за удължаване в съответствие с параграф 2, шест месеца преди края на срока, за който е предоставена съществуващата дерогация.

5. Актовете за изпълнение, посочени в параграфи 1 и 2 от настоящия член, се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 17, параграф 2.

Член 19

Изменения на Регламент (ЕО) № 862/2007

Регламент (ЕО) № 862/2007 се изменя, както следва:

1) Заглавието се заменя със следното:

„Регламент (ЕО) № 862/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 11 юли 2007 година относно европейската статистика за убежището и административните и съдебните процедури, свързани със законодателството в областта на имиграцията, и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 311/76 на Съвета относно изготвяне на статистика за чуждестранните работници“;

2) В член 1 букви а) и б) се заличават;

3) Член 2, параграф 1 се изменя, както следва:

а) букви а), б) и в) се заличават;

б) буква г) се заменя със следното:

„г) „гражданство“ означава гражданство съгласно определението в член 2, точка 1 от Регламент (ЕС) 2025/2458 на Европейския парламент и на Съвета (*)

(*) Регламент (ЕС) 2025/2458 на Европейския парламент и на Съвета от 26 ноември 2025 година относно европейската статистика за населението и жилищния фонд, за изменение на Регламент (ЕО) № 862/2007 и за отмяна на регламенти (ЕО) № 763/2008 и (ЕС) № 1260/2013 (ОВ L, 2025/2458, 12.12.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/2458/oj).“;

в) букви е) и ж) се заличават.

4) Член 3 се заличава;

5) Вмъква се следният член:

„*Член 9в*

Своевременен достъп и използване на административни данни

1. Съгласно член 17а от Регламент (ЕО) № 223/2009 националните публични и смесени публично-частни органи, отговарящи за източниците на административни данни, които са от значение за целите на настоящия регламент, разрешават използването на тези данни своевременно и с достатъчна честота, за да се даде възможност за изготвянето и предаването на статистически данни в срок и в съответствие със специфичните изисквания по отношение на качеството, предвидени в настоящия регламент. Националните статистически институти и другите национални органи, включени в списъка по член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 223/2009, и националните публични и смесени публично-частни органи, отговарящи за административните регистри, създават необходимите механизми за сътрудничество за осигуряването на своевременен и безплатен достъп до тези регистри.

2. За целите на настоящия регламент на Комисията (Евростат) се разрешава при поискване своевременен достъп и използване на съответните данни и метаданни от базите данни и системите за оперативна съвместимост, поддържани от органите и агенциите на Съюза, включително създадените съгласно регламенти (ЕС) № 910/2014 (*) и (ЕС) 2018/1724 (**) на Европейския парламент и на Съвета, и статистическите данни, съхранявани в централното хранилище за докладване и статистика (ЦХДС). По-специално, Комисията (Евростат) има право на достъп до съхраняваните в ЦХДС данни, получени от оперативно съвместимите широкомащабни информационни системи, управлявани от Европейската агенция за оперативно управление на широкомащабни информационни системи в пространството на свобода, сигурност и правосъдие (eu-LISA), в съответствие с регламенти (ЕС) 2019/817 (***) и (ЕС) 2019/818 (****) на Европейския парламент и на Съвета и регламентите за създаване на системите, чиито статистически данни се съхраняват в ЦХДС. За тази цел Комисията (Евростат) продължава да си сътрудничи със съответните органи и агенции на Съюза с оглед определяне на персонализираните статистически данни и метаданни, които се изискват, когато това е възможно съгласно правото на Съюза, за европейската статистика за населението и жилищния фонд, оперативните ред и условия за тяхното предоставяне и необходимите съпътстващи физически и логически гаранции.

(*) Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. относно електронната идентификация и удостоверителните услуги при електронни трансакции на вътрешния пазар и за отмяна на Директива 1999/93/ЕО (ОВ L 257, 28.8.2014 г., стр. 73, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/910/oj).

(**) Регламент (ЕС) 2018/1724 на Европейския парламент и на Съвета от 2 октомври 2018 г. за създаване на единна цифрова платформа за предоставяне на достъп до информация, до процедури и до услуги за оказване на помощ и решаване на проблеми и за изменение на Регламент (ЕС) № 1024/2012 (ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1724/oj).

(***) Регламент (ЕС) 2019/817 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2019 г. за създаване на рамка за оперативна съвместимост между информационните системи на ЕС в областта на границите и визите и за изменение на регламенти (ЕО) № 767/2008, (ЕС) 2016/399, (ЕС) 2017/2226, (ЕС) 2018/1240, (ЕС) 2018/1726 и (ЕС) 2018/1861 на Европейския парламент и на Съвета и на решения 2004/512/ЕО и 2008/633/ПВР на Съвета (ОВ L 135, 22.5.2019 г., стр. 27, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/817/oj).

(****) Регламент (ЕС) 2019/818 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2019 г. за създаване на рамка за оперативна съвместимост между информационните системи на ЕС в областта на полицейското и съдебното сътрудничество, убежището и миграцията и за изменение на регламенти (ЕС) 2018/1726, (ЕС) 2018/1862 и (ЕС) 2019/816 (ОВ L 135, 22.5.2019 г., стр. 85, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/818/oj).“

6) Вмъква се следният член:

„*Член 10а*

Списъци на държави и територии

Списъците на държави и територии, посочени в член 10 от Регламент (ЕС) 2025/2458, се използват при съставянето на статистика съгласно настоящия регламент, за да се гарантира съпоставимост на специфичните за държавите и териториите данни в европейската статистика. Държавите членки използват тези списъци за първи път при съставянето на статистиката, която се изисква съгласно настоящия регламент, като предаването на данни започва от референтната 2028 г.“

Член 20

Отмяна

Регламенти (ЕО) № 763/2008 и (ЕС) № 1260/2013 се отменят, считано от 1 януари 2028 г., без да се засягат установените в тези правни актове задължения по отношение на референтните периоди, които попадат изцяло или частично преди тази дата.

Позоваванията на посочените в първа алинея отменени регламенти се считат за позовавания на настоящия регламент.

Член 21

Влизане в сила и прилагане

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Той се прилага от 1 януари 2028 г.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Страсбург на 26 ноември 2025 година.

За Европейския парламент	*За Съвета*
Председател	*Председател*
R. METSOLA	M. BJERRE

ПРИЛОЖЕНИЕ

Области, теми и подробни теми, включително периодичност, референтен момент, срокове за предаване и териториално ниво за подробните теми

Област	Тема	Подробна тема	Периодичност	Референтен момент (дата или период)	Срокове за предаване	Териториално ниво
Демография	Брой на населението към определени дати	Основни характеристики на лицето	Г	31.12.ГГ	T+60 дни	Национално ([1])
					T+6 месеца	Национално ([2]) + ([3])
					T+10 месеца ([4])	NUTS 3
					T+12 месеца ([5])	Координатна мрежа ([2])
			МГ	31.12.ГГ	T+18 месеца ([5])	NUTS 3
			МГ	31.12.ГГ	T+24 месеца	LAU
			Д	31.12.ГГ	T+18 месеца ([5])	NUTS 3
			Д	31.12.ГГ	T+24 месеца	LAU
		Социално-икономически характеристики на лицето	МГ	31.12.ГГ	T+18 месеца ([5])	NUTS 3 + координатна мрежа ([6])
			МГ	31.12.ГГ	T+24 месеца	LAU
			Д	31.12.ГГ	T+24 месеца	NUTS 3 + LAU

Област	Тема	Подробна тема	Периодичност	Референтен момент (дата или период)	Срокове за предаване	Териториално ниво
	Плодовитост	Раждания на живи деца	Т	Месец	Т+60 дни	Национално ([1])
			Г	Година	Т+10 месеца ([4])	NUTS 3 + LAU
		Законно предизвикани прекъсвания на бременност ([6])	Г	Година	Т+12 месеца	Национално
	Смъртност	Умирания	Т	Месец, седмица ([6])	Т+60 дни	Национално ([2])
			Г	Година	Т+10 месеца ([4])	NUTS 3 + LAU
		Умирания при бебета	Г	Година	Т+9 месеца ([4])	Национално
		Умирания след късна фетална смърт ([6])	Г	Година	Т+12 месеца	Национално
	Партньорства	Бракове и регистрирани партньорства	Г	Година	Т+12 месеца	Национално
		Характеристики на лицата, които встъпват в брак или регистрирано партньорство	Г	Година	Т+12 месеца	Национално
		Разводи и прекратени регистрирани партньорства	Г	Година	Т+12 месеца	Национално

Област	Тема	Подробна тема	Периодичност	Референтен момент (дата или период)	Срокове за предаване	Териториално ниво
	Миграция	Имигранти	Т	Месец	Т+120 дни	Национално ([1])
			Г	Година	Т+6 месеца	Национално ([2])
					Т+12 месеца	NUTS 3
		Емигранти	Г	Година	Т+6 месеца	Национално ([2])
					Т+12 месеца	NUTS 3
		Вътрешна миграция	Г	Година	Т+12 месеца	NUTS 3
	Придобиване и загуба на гражданство на държава членка и гражданство на Съюза	Лица, придобили гражданство	Г	Година	Т+9 месеца	Национално
		Лица, загубили или отказали се от гражданство	Г	Година	Т+9 месеца ([4])	Национално
Жилищен фонд	Жилищни помещения	Характеристики на жилищните помещения	Д	31.12.ГГ	Т+24 месеца	NUTS 3 + LAU
	Конвенционални жилища	Основни характеристики на сградата	МГ	31.12.ГГ	Т+24 месеца	NUTS 3 + LAU + Координатна система
			Д	31.12.ГГ	Т+24 месеца	NUTS 3 + LAU
		Характеристики на сградата, свързани с енергийната ефективност ([7])	Г (от 2035 г. нататък)	31.12.ГГ	Т+12 месеца	NUTS 3
			МГ	31.12.ГГ	Т+18 месеца ([5])	NUTS 3 + Координатна мрежа
			Д	31.12.ГГ	Т+24 месеца	NUTS 3 + LAU

Област	Тема	Подробна тема	Периодичност	Референтен момент (дата или период)	Срокове за предаване	Териториално ниво
	Обитавани конвенционални жилища	Характеристики на обитаваните конвенционални жилища	Д	31.12.ГГ	T+24 месеца	NUTS 3
		Използване на обитавани конвенционални жилища	Д	31.12.ГГ	T+24 месеца	NUTS 3
Семейства и домакинства	Семейства	Характеристики на семействата	Д	31.12.ГГ	T+24 месеца	NUTS 3 + LAU
	Домакинства	Характеристики на домакинствата	Г	31.12.ГГ	T+24 месеца	Национално
			МГ	31.12.ГГ	T+24 месеца	NUTS 3 + LAU
		Положение на лицето в домакинството	Г	31.12.ГГ	T+24 месеца	NUTS 3
			Д	31.12.ГГ	T+24 месеца	NUTS 3 + LAU

([1]) Първа оценка на общата стойност на национално ниво.
([2]) Първа оценка; разбивките са ограничени до възраст и пол.
([3]) Общото население на национално ниво в този набор от данни е посоченото от Комисията на Съвета съгласно член 3, параграф 7.
([4]) T+12 месеца до 2035 г.
([5]) T+24 месеца до 2035 г.
([6]) Предоставяне на доброволен принцип.
([7]) Съгласно член 6, параграф 5 от настоящия регламент държавите членки предават за първи път данните за енергийните характеристики на сградите най-късно 24 месеца от датата, на която националната база данни за енергийните характеристики на сградите, създадена съгласно член 22 от Директива (ЕС) 2024/1275*, е станала налична в тази държава членка. Съгласно член 5, параграф 2, втора алинея от настоящия регламент данните за енергийната ефективност на сградите се ограничават до данните, налични в тази национална база данни.

Легенда за колона „Периодичност“	
На 3 месеца	Т
Веднъж годишно	Г
Веднъж на няколко години (години, завършващи на „1“, „5“, „8“)	МГ
Веднъж на десет години (години, завършващи на „1“)	Д